

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Manipulus curatorum

Guido <de Monte Rocherii>

[Straßburg], 29. Nov. 1490

Incipit Prologus

[urn:nbn:de:bsz:31-310077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-310077)

Prologus

Suscipiat p̄r z dñe reuerēde cuz affectu benignolo presens
opusculū qđ offert hūilitas. cōminat affect⁹. ac charitas p/
suadet. Correctiq; z emendatū s̄v̄ze dñatōi videt cōicare
placeat curas neophit. vt q̄ nesciūt addiscāt. et q̄ sciūt scire
se gaudeāt z ad maiora p̄scēdāt. Vestrā reuerēdā p̄sonā cō
seruet de ecclie sue sc̄tē. cui me hūiliter recōmēdo. **S**chru
Tburoli Anno dñi. **D.**cccxxij.

Incipit Prologus

Uia fm qđ dicit p̄pha **B**alachias. c. ij. imo dñs p
q **B**alachia. Sacerdot̄ labia custodiūt sciaz. et le
gē req̄rūt d̄ ore e⁹. Angel⁹ em̄ dñi exercitū ē. x. q. s.
Sacerdotib;. Idcirco ne sacerdotib; leḡs enāgelice p̄rigat
id qđ dñs cuidā sacerdoti leḡs mofayce p̄ **D**zee. p̄phaz cōmi
nat̄ dicēs. Quia tu sciaz repulisti repellā te ne sacerdotio sū
gar̄s mihi. dignū duri ad instructiōez neophitoz sacerdotū
maxie curatoz scribere aliq̄ p̄ q̄ possint se i executōe sui offi
cij dirigere z dō debite m̄strare. Nemo at̄ de p̄sūptōis teme
ritate me iudicet. q̄ ego pctōz i grās z insc̄p̄sumā sacros sa
cerdotes q̄ sacre leḡs p̄fessores sūt i struere aut i formare **C**ō
fissus tñ de illi⁹ adiutorio q̄ ora mutoz aperit z liguas infan
tiū disertas fac̄ z loq̄. tēptabo breuit̄ aliq̄ scribere vt dem ma
gis p̄fectis z p̄tiorib; materiā altiora ac subtiliora ac magis
vtilia scribēdi. s̄l̄s puo caniculo q̄ latratu suo magnos le
porarios icitat ad currēdū. **C**ōfido ei q̄ ille q̄ dedit a sine bā
laam loq̄lā mihi rōnali create in s̄idēt grām. ne venerabiles
sacerdotes erubescāt a me eoz fuitore minimo edoceri. sed
p̄siderēt illud v̄bū eximij doctoris **A**ugustini. **E**go iā senex
z sexagita annoz etas nō erubescerē a puero aniculo edoce
ri. **L**icet em̄ vt dicit **S**eneca. p̄cūdofuz sit senes addiscere.
tñ magis verēcūdofū est eos i grare. **Q**ūo at̄ q̄libet si velit suū
officiū debite exeq̄ dz scire illa q̄ ad suū officij spectāt. **O**ffi
cij at̄ sacerdotū maxie curatoz p̄sistit in q̄ttuoz fm q̄ttuoz
ethymologias isti⁹ nois sacerdos q̄ habent a **D**amasceno.
Quia sacerdotes sūt missaz celebratores. ideo d̄r sacerdos
q̄si sacra dicēs. **C**ōfessionum adiutores. z ideo d̄r sacerdos

Diuisio huius operis

quasi sacerdos. Plebis doctores. id est sacerdos. quasi sacra do-
cens. sacramentorum ministratores. et id est sacerdos qui sacra dans
Ergo pro primo debet habere scientiam de scientia quae sciatur recte et distincte
legere et congrue pronuntiare et accipere. et ad minus grammaticali-
ter intelligere ea quae in illo officio continentur. Propter secundum debet
habere scientiam de scientia quae sciatur naturae sacramentorum. et quae sit debita forma
cuiuslibet sacramenti. et modum ea debite ministrandi potissime de
sacramentis quae ad eos spectant. Propter tertium debet habere tantum de
scientia quae sciatur discernere inter lepra et lepra. id est inter peccatum et peccatum. et
imponere penitentias salutares. Propter quartum debet habere tantum
de scientia quae sciatur ad minus populum sibi commissum in articulis et alijs ru-
dimentis fidei informare. Dimisso autem primo quod illud spectat ad
grammaticam et satis suppono quod dominus episcopus nullum ad sacerdotum or-
dinem promoueat nisi sufficiens fuerit in grammaticalibus informatus.
Et quod de his ageat quae dicuntur de sacro eucharistiae de alijs tribus in
libello est agendum. Quae libellum volui vocari Manipulum cu-
ratorum. eo quod sacerdotes potissime curari debent libellum istum
habere per manus ut videant ea quae circa officium eorum sunt agenda.

Finis Prologus

Diuisio huius operis.

Quid sit opusculum hoc in tres partes. In qua prima agit
de sacramentis et his quae pertinent ad sacramentorum administra-
tionem. In secunda de penitentia et his quae pertinent ad confessi-
onem audiendam et penitentiarum impositionem. In tertia de articulis fidei
dei et quae pertinent ad populi informatum. Quantum ad primam partem pri-
mo videbuntur aliquid de sacramentis in generali. Secundo de quo-
libet eorum in speciali. Et primo de sacro baptismi. Secundo de sa-
cramento confirmationis. Tertio de sacro eucharistiae. Quarto de
sacro ordinis. Quinto de sacro extreme unctionis. Sexto de sa-
cramento matrimonij

Tractatus primus de sacramen-

tis in generali. Et habet tria capitula.

De institutione sacramentorum

Capitulum primum